

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ ΤΗΣ Α ΚΑΙ Β ΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 8
(ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ & ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΤΗΣ
ΟΔΗΓΙΑΣ 92/43/ΕΟΚ & ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ)**

Το έργο της καταγραφής & παρακολούθησης των τύπων οικοτόπων & των ειδών χλωρίδας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ & των άλλων προστατευόμενων ειδών βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2015. Ήδη ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς έχει παραλάβει την Α και τη Β φάση του έργου μια συνοπτική παρουσίαση των οποίων επιχειρείται παρακάτω.

Κατά την **Α φάση** του έργου πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εργασίες

1. Οριστικοποιήθηκε ο κατάλογος των ειδών και τύπων οικοτόπων τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο παρακολούθησης στην προστατευόμενη περιοχή των Λευκών Ορέων.

Κατάλογος των τύπων οικοτόπων που θα αποτελέσουν αντικείμενο παρακολούθησης.

Τύπος οικοτόπου	Περιγραφή
3170*	Μεσογειακά εποχικά τέλματα
3290	Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή με βλάστηση Paspalo-Agrostidion
4090	Ενδημικά ορο-Μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους
5210	Δενδρώδη matorral με <i>Juniperus</i> spp.
5310	Συστάδες από <i>Laurus nobilis</i>
5420	Φρύγανα <i>Sarcopoterium spinosum</i>
5430	Ενδημικά φρύγανα της Euphorbio-Verbascion
6220*	Ψευδοστέππα με αγρωστώδη και ετήσιες πόες (Thero-Brachypodietea)
8140	Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου
8210	Ασβεστολιθικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση
9290	Δάση κυπαρίσσου (Acero-Cupression)
92C0	Δάση πλάτανου της Ανατολής (<i>Platanion orientalis</i>)
92D0	Νοτιότερα παρόχθια δάση-στοές (Nerio-Tamaricetea)
934A	Ελληνικά δάση Πρίνου
9540	Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου (δάση τραχείας πεύκης- <i>Pinus brutia</i>)
8310	Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση

Κατάλογος των ειδών χλωρίδας που θα αποτελέσουν αντικείμενο παρακολούθησης στην περιοχή Λευκών Ορέων.

α/α	Αποδεκτή ονομασία
1	<i>Alyssum fragillimum</i> (Bald.) Rech. f.
2	<i>Anchusa cespitosa</i> Lam.
3	<i>Anthemis samariensis</i> Turland

α/α	Αποδεκτή ονομασία
4	<i>Arum purpureospathum</i> P.C. Boyce
5	<i>Brachypodium sylvaticum</i> (Huds.) P. Beauv. subsp. <i>creticum</i> H. Scholz & Greuter
6	<i>Bupleurum kakiskalae</i> Greuter
7	<i>Centaurea lancifolia</i> Spreng.
8	<i>Centranthus sieberi</i> Heldr.
9	<i>Cephalanthera cucullata</i> Boiss. & Heldr.
10	<i>Chaerophyllum creticum</i> Boiss. & Heldr.
11	<i>Clematis elisabethae-carolae</i> Greuter
12	<i>Cuscuta atrans</i> Feinbrun
13	<i>Cyanus baldaccii</i> (Bald.) Holub
14	<i>Cynoglossum sphacioticum</i> Boiss. & Heldr.
15	<i>Dianthus juniperinus</i> Smith subsp. <i>juniperinus</i>
16	<i>Dianthus juniperinus</i> Smith. subsp. <i>heldreichii</i> Greuter
17	<i>Dianthus sphacioticus</i> Boiss. & Heldr.
18	<i>Euphorbia rechingeri</i> Greuter
19	<i>Euphorbia sultan-hassei</i> Strid, Bentzer, Bothmer, Engstrand & M.A.Gust
20	<i>Festuca polita</i> (Halacsy) Tzvelev subsp. <i>cretica</i> (Markgr.-Dann.) Foggi & H. Scholz
21	<i>Helichrysum heldreichii</i> Boiss.
22	<i>Hieracium schmidtii</i> Tausch subsp. <i>creticum</i> (Zahn) Greuter
23	<i>Himantoglossum jankae</i> Somlyay, Kreutz & Óvári
24	<i>Hypericum aciferum</i> (Greuter) N.K.B. Robson
25	<i>Myosotis solange</i> Greuter & Zaffran
26	<i>Nepeta sphaciotica</i> P.H. Davis
27	<i>Onobrychis sphaciotica</i> Greuter
28	<i>Origanum dictamnus</i> L. (Δίκταμο)
29	<i>Ranunculus radinotrichus</i> Greuter & Strid
30	<i>Scilla depressa</i> (Speta) Valdés
31	<i>Scilla minima</i> (Speta) Valdés
32	<i>Sideritis syriaca</i> L. subsp. <i>Syriaca</i> (Μαλοτήρα)
33	<i>Thlaspi zaffranii</i> (F.K. Meyer) Greuter & Burdet
34	<i>Zelkova abelicea</i> (Lam.) Boiss. (Αμπελιτσιά)

2. Συντάχθηκε σχετική έκθεση και δημιουργήθηκε βάση δεδομένων με τις βιβλιογραφικές αναφορές που σχετίζονται με τα είδη παρακολούθησης στην περιοχή των Λευκών Ορέων. Η βάση δεδομένων δίνει πληροφορίες για τις καταχωρημένες θέσεις εμφάνισης (βάση βιβλιογραφίας) κάθε είδους και τύπου οικοτόπου και συνδέεται με γεωγραφική απεικόνιση. Περιλαμβάνει 549 αναφορές συνολικά, ταξινομημένες σε 27 διαφορετικά πεδία ενώ θα εμπλουτίζεται κατά τη διάρκεια του έργου.
3. Καθορίστηκε το πλέγμα αναφοράς που θα χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης για κάθε είδος και τύπο οικοτόπου. Συγκεκριμένα θα χρησιμοποιηθεί ως βάση το ευρωπαϊκό πλέγμα αναφοράς ETRS 89 με μέγεθος κελιού 10x10 km ενώ κατά περίπτωση χρησιμοποιούνται και λεπτομερέστερα πλέγματα ανάλογα με το είδος και τον τύπο οικοτόπου (1x1km, 5x5 km κλπ).
4. Αποτυπώθηκε σε Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών η δυνητική εξάπλωση κάθε είδους και τύπου οικοτόπου σε κατάλληλο υπόβαθρο η οποία προέκυψε βάση μοντελοποίησης.
5. Έγινε προγραμματισμός εργασιών πεδίου ώστε να προκύψουν τα ζητούμενα αποτελέσματα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα.
6. Πραγματοποιήθηκε προκαταρκτική μελέτη εκτίμησης του κινδύνου πρόσβασης στα διάφορα σημεία δειγματοληψίας αφού η περιοχή των Λευκών Ορέων έχει πολλά απρόσιτα και επικίνδυνα σημεία.

7. Καθορίστηκαν τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας, εργασιών πεδίου και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων που θα εφαρμοστούν κατά τις επισκέψεις στο πεδίο.
8. Έγινε ένα προσχέδιο ανάλυσης των δεδομένων πεδίου προκειμένου για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών.

Κατά τη διάρκεια της **Β φάσης** προέκυψαν τα παρακάτω αποτελέσματα:

1. Προστέθηκαν 133 νέες βιβλιογραφικές αναφορές από 18 διαφορετικές βιβλιογραφικές πηγές στη βάση δεδομένων που είχε δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια της Α' φάσης. Η επικαιροποιημένη βάση, επομένως, περιλαμβάνει 681 αναφορές, ενώ στη Φάση Α' περιελάμβανε 549.
2. Για τους τύπους οικοτόπων πραγματοποιήθηκαν εργασίες πεδίου κατά τα τέλη Απριλίου-αρχές Μαΐου 2013. Συνολικά συμπληρώθηκαν 33 πρωτόκολλα αξιολόγησης κατάστασης διατήρησης σε θέσεις που είχαν καθοριστεί από τη Φάση Α' ή σε θέσεις στις οποίες εντοπίστηκε κάποιος νέος τύπος οικοτόπου. Από τις εργασίες αυτές προέκυψαν τα εξής: α) εξακριβώθηκε η παρουσία, και εν μέρει αποτυπώθηκε η εξάπλωση (έστω σημειακά), των Τ.Ο. Μεσογειακά εποχικά τέλματα (3170), Ψευδοστέππα με αγρωστώδη και ετήσιες πόες (Thero-Brachyrodietea) (6220), Ασβεστολιθικά βραχώδη πρηνή με χασμοφυτική βλάστηση (8210) και Δάση πλάτανου της Ανατολής (*Platanion orientalis*) (92C0), β) δεν εξακριβώθηκε/τεκμηριώθηκε η παρουσία των Τ.Ο. Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή με βλάστηση *Paspalo-Agrostidion* (3290), Δενδρώδη *matorrals* με *Juniperus* spp (5210), Συστάδες από *Laurus nobilis* (5310) και Νοτιότερα παρόχθια δάση-στοές (Nerio-Tamaricetea) (92D0) (θα συνεχιστεί η διερεύνηση), γ) συλλέχθηκαν στοιχεία που συνηγορούν-τεκμηριώνουν την παρουσία του τύπου οικοτόπου Δάση ελιάς-χαρουπιάς (9320) στην υπό μελέτη περιοχή.

Για τα είδη χλωρίδας πραγματοποιήθηκαν συνολικά δύο αποστολές πεδίου και συγκεκριμένα για τα είδη ***Arum purpureospathum*, *Cephalanthera cucullata*, *Himantoglossum jankae*, *Euphorbia sultan-hassei*** και ***Helichrysum heldreichii***. Συνολικά συμπληρώθηκαν 5 πρωτόκολλα 4 για το είδος ***Arum purpureospathum*** και ένα για το είδος ***Cephalanthera cucullata***.

3. Συμπληρώθηκαν τα έντυπα αναφοράς της έκθεσης της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για κάθε τύπο οικοτόπου και για κάθε είδος χλωρίδας που απαιτείται.
4. Έγινε Έκθεση Αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών στόχων με βάση τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα στην παρούσα φάση.
5. Δημιουργήθηκαν οι πρώτοι χάρτες υφιστάμενης κατανομής τύπων οικοτόπων και χάρτες υφιστάμενης κατανομής και εύρους εξάπλωσης ειδών χλωρίδας με βάση τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα κατά την παρούσα φάση.
6. Έγινε συγκριτική αξιολόγηση των διαφορών σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους τύπους οικοτόπων, ενώ

τεκμηριώθηκαν οι λόγοι για τους οποίους μια πραγματική συγκριτική έκθεση δεν μπορεί να καταρτιστεί.

7. Ορίστηκαν Ικανοποιητικές Τιμές Αναφοράς για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη χλωρίδας προς παρακολούθηση. Πιο συγκεκριμένα έγινε προσπάθεια να οριστεί Ικανοποιητική Έκταση Αναφοράς για κάθε τύπο οικοτόπου και ικανοποιητικό εύρος εξάπλωσης και ικανοποιητικό μέγεθος πληθυσμού για τα είδη χλωρίδας.
8. Προτάθηκαν σε αρχικό στάδιο στόχοι διατήρησης (οι οποίοι θα επικαιροποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έργου) με βάση τα διαθέσιμα μέχρι στιγμής δεδομένα για κάθε είδος και τύπο οικοτόπου που βρίσκεται υπό παρακολούθηση.
9. Επικαιροποιήθηκε το πρόγραμμα επιτόπιων επισκέψεων της Φάσης Γ' για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη χλωρίδας με βάση τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά τη συλλογή δεδομένων στο πεδίο κατά τη διάρκεια της Β' Φάσης.
10. Τέλος συντάχθηκε έκθεση με τα πεπραγμένα της Β φάσης στην οποία παρουσιάζονται και τα προβλήματα που προέκυψαν καθώς και ο τρόπος επίλυσής τους.